

CZU: 616.89-008.45/.46-053.9

DOI: <https://doi.org/10.52692/1857-0011.2025.3-83.51>

PREGĂTIREA CONTINUĂ A ASISTENȚILOR MEDICALI O VALOARE PRIMORDIALĂ ÎN ACORDAREA CALITĂȚII SERVICILOR MEDICALE

Fiodor GREJDEAN, dr. hab. în șt. med., prof. univ.,

Angela BARONCEA, competitor,

Victoria VOLOCEAI, dr. în șt. med., asist. univ.,

Ludmila GOMA, dr. în șt. med., conf. univ.,

Nina GLOBALA, dr. în șt. med., asist. univ.,

Raisa PUIA, dr. în șt. med., conf. univ.

IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”
Chișinău, Republica Moldova

e-mail: fiodor.grejdean@usmf.md

Rezumat.

Întroducere. În această lucrare științifică autorul afirmă că de-a lungul timpului au fost analizate dimensiunile sociale, culturale, economice și politice, în timp ce dimensiunea prospectivă a educației bazate atât pe formarea inițială, cât și pe formarea continuă a fost mai puțin studiată.

Scopul studiului. Elaborarea și aprobarea unui model de program experimental relevant în formarea continuă prospectivă a asistenților medicali axat pe educația pentru sănătate a populației în comunitate.

Metodologia cercetării. Se constituie din: 1. Metode teoretice: analiza, sinteza, compararea, generalizarea, sistematizarea conceptelor și fenomenelor pedagogice și medicale 2. Metode experimentale: experimentul pedagogic; 3. Metode empirice: observația, anchetarea, chestionare. 4. Metode de interpretare a datelor: analiza și prelucrarea matematică și statistică a rezultatelor experimentale.

Rezultate și concluzii. Educația prospectivă se referă la proiectarea, organizarea și structurarea demersurilor instructiv-formative în concordanță cu trăsăturile definitorii ale societății viitorului.

Cuvinte cheie: prospectiv, formare, continuă, educație.

Summary. Continuous training of nurses is a primary value in providing quality medical services.

Introduction. In this scientific work, the author states that over time, the social, cultural, economic and political dimensions have been analyzed, while the prospective dimension of education based on both initial training and continuing education has been less studied.

Purpose of the study. To develop and approve a relevant experimental program model in the prospective continuing education of nurses focused on health education of the population in the community.

Research methodology. It consists of: 1. Theoretical methods: analysis, synthesis, comparison, generalization, systematization of pedagogical and medical concepts and phenomena 2. Experimental methods: pedagogical experiment; 3. Empirical methods: observation, investigation, questionnaires. 4. Data interpretation methods: mathematical and statistical analysis and processing of experimental results.

Results and conclusions. Prospective education refers to the design, organization and structuring of instructional-training approaches in accordance with the defining features of the future society.

Keywords: prospective, training, continuing, education.

Резюме. Непрерывное обучение медсестер имеет первостепенное значение в предоставлении качественных медицинских услуг.

Введение. В данной научной работе автор утверждает, что с течением времени социальные, культурные, экономические и политические аспекты были проанализированы, в то время как перспективное измерение образования, основанное как на начальной подготовке, так и на непрерывном образовании, было изучено в меньшей степени.

Цель исследования. Разработать и апробировать релевантную модель экспериментальной программы перспективного непрерывного образования медсестер, ориентированную на медицинское просвещение населения в обществе

Методология исследования. Она включает: 1. Теоретические методы: анализ, синтез, сравнение, обобщение, систематизацию педагогических и медицинских концепций и явлений; 2. Экспериментальные методы:

педагогический эксперимент; 3. Эмпирические методы: наблюдение, исследование, анкетирование; 4. Методы интерпретации данных: математический и статистический анализ и обработка экспериментальных результатов.

Rezultate și concluzii. Проспективное образование относится к разработке, организации и структурированию обучающих подходов в соответствии с определяющими характеристиками будущего общества.

Ключевые слова: перспектива, подготовка, непрерывное образование.

Introducere.

Necesitatea reformei în sistemul de formare medicală continuă din republică, are drept scop ajustarea calității formării specialiștilor medicali din țară la standardele internaționale.

Reieșind din problematica lumii contemporane, Văideanu G., în lucrarea sa *Educația la frontiera dintre milenii* [1], elucidează noile tipuri de conținut, ce vin să imprime educației un caracter deschis, centrat pe cultivarea valorilor cultural-spirituale și menționează că acestea sunt: educația pentru pace, ecologie, pentru participare și democrație; educația demografică, educația pentru schimbare și dezvoltare, educația economică și casnică modernă, educația pentru o nouă ordine internațională, interculturală, pentru timpul liber și pentru deprinderile fundamentale ale omului.

Racordarea *sistemului de formare profesională medicală continuă* al asistenților medicali la necesitățile actuale și de perspectivă ale sistemului de sănătate din țară compatibile cu cerințele europene, poate fi realizată prin fortificarea nivelului de competențe (cunoștințe, capacități, atitudini) a asistenților medicali în domeniul promovării sănătății. În acest context, optimizarea activității asistenților medicali în promovarea sănătății la nivel comunitar devine o necesitate stringentă.

Scopul studiului.

Evaluarea programelor în formarea continuă prospectivă a asistenților medicali axat pe educația pentru sănătate a populației în comunitate.

Material și metode.

Analiza, sinteza, compararea, generalizarea, sistematizarea conceptelor și fenomenelor pedagogice și medicale.

Rezultate și discuții.

Educația prospectivă se referă la proiectarea, organizarea și structurarea demersurilor instructiv-formative în concordanță cu trasăturile definitorii ale societății viitorului. Termenul prospectiv, introdus de filosoful francez G.Berger [10] spre sfârșitul sec. XX, semnifică inițial o atitudine, caracterizată prin necesitatea de a lua decizii întemeiate, luându-se în considerare nu doar consecințele situației trecute sau exigențele situației prezente, ci și implicațiile acestor decizii în timp și în viitor.

După A. Huberman [11, cap.6] caracteristicile genotipice și fenotipice care împiedică schimbarea în învățământ sunt:

- factorii exogeni de rezistență, care împiedică pătrunderea schimbării în sistemul școlar (de ex., modul de viață conservator al subiecților beneficiari, birocrăția din sistemul de învățământ ș.a.);
- factorii endogeni de rezistență, care împiedică producerea schimbării din interior (de ex., demotivarea subiecților, nivelul scăzut al comunicării ș.a.);
- factorii de limitare, care constituie piedici în calea difuzării unor noi idei și a unor noi practici în întregul sistem școlar (de ex., lipsa schimbului de experiență sau a standardelor de calitate pentru implementarea schimbării).

În acest context, M. Stanciu consideră că viitorul educației depinde mai mult de factorii exteriori [12, p.18], deoarece factorii interni (poziția profesorilor, relația educator-educat, raportul școlii cu lumea exterioară etc.) blochează schimbarea.

Considerăm binevenit a elucida în continuare valențele educației prospective în realizarea schimbării și asigurarea calității.

Abordarea EP din perspectiva multidisciplinară – *filosofică, socială, psihologică și pedagogică* – ne permite să identificăm modul în care teoriile existente se manifestă la nivelul practicilor instituționale și cotidiene din sistemul educațional, fapt extrem de important pentru conceptualizarea EP. Conceptul de EP atât în procesul educațional, mai larg, cât și în cel universitar, în particular, desemnează un proces care poate fi abordat prin prisma mai multor perspective teoretice: *filosofică, socială, psihologică și pedagogică*.

Analiza efectelor negative ale evaluării atât asupra curriculumului, cât și asupra activităților de predare-învățare, a generat un interes crescut pentru un nou mod „de a gândi”. Diversitatea funcțiilor pe care aceasta le exercită, precum predicția, reglarea sistemului, selecția și controlul, poziționează această etapă drept una de intermediere pentru preluarea unui nou ciclu al procesului educațional, stimulând cercetările întreprinse în direcția definirii mai riguroase a obiectivelor educaționale, astfel devenind etapă care asigură continuitatea procesului educațional.

Evaluarea anticipativă este evaluarea acțiunilor ce urmează a fi realizate și anticiparea consecințelor acestei acțiuni.

Procesul de evaluare a competenței prospective necesită a fi realizat la fiecare etapă de formare. Etapele de formare au fost considerate drept nivele de complexitate ale procesului educațional, nivele pe care le vom descrie în cele ce urmează:

- Nivelul de cunoaștere este nivelul care se centrează pe receptare și memorare. Acest nivel pune bazele formării și dezvoltării individului. Cunoștințele obținute în procesul învățării se sprijină prioritar pe capacitățile de memorare. Beneficiarii educaționali rețin informațiile științifice și nu pătrund în esența problemei. Ei definesc unele noțiuni, fapte, legi și reproduc unele date. Este o învățare superficială, unde rolul gândirii prospective cognitive rămâne minor. Este nivelul de formare a cunoștințelor fundamentale, bazate prioritar pe memorare și mai puțin pe mobilizarea sistemului de gândire.

- Nivelul de aplicare este nivelul care permite beneficiarului să aplice cunoștințele însușite, să recurgă la procesele cognitive, iar cu ajutorul gândirii să caute modalitatea de a opera cu cunoștințele, inițiind dezvoltarea capacităților mentale de analiză, sinteză, generalizare.

- Nivelul de integrare este nivelul creator ce dezvoltă procesele mentale de analiză prospectivă participativă și decizională, de sinteză, de generalizare și formează gândirea științifică prospectivă. Pentru formarea competențelor prospective se folosesc pe larg rezolvarea situațiilor–problemă reale personale, profesionale și sociale.

Acest nivel integrează rezultatele nivelelor prezentate anterior. Este nivelul în care beneficiarul educațional operează singur cu cunoștințele interiorizate, personalizate, exteriorizând strategii în rezolvarea situațiilor semnificative, demonstrând performanțele individuale atinse în procesul de formare a competenței. Beneficiarul educațional își poate imagina și utiliza procesul de acțiune, poate elabora și realiza în practică proiecte de lucru.

Concluzii.

1. Educația constituie un fenomen uman complex și unitar ce include mai multe dimensiuni, care interacționează, participând activ la formarea personalității individului

2. Procesul globalizării învățământului lansează noi provocări în educație și impune necesitatea ajustării valorilor tradiționale la cele globale, ceea ce determină schimbări în paradigma educațională.

3. Educația prospectivă reprezintă una din dimensiunile sectoriale ale activității de formare/dezvoltare a personalității pentru a face față cerințelor de viitor, proiectată și realizată pe baza valorilor fundamentale umane.

Bibliografie.

1. Văideanu G., *Educația la frontiera dintre milenii*, București: EDP, 1988. 318 p.
2. Bivol G., *Ghid practic al medicului de familie*, Cartier, Ediția 1, noiembrie, Chișinău, 2003.
3. Bajag M., Fondafan L., Frank K., *Educație pentru Sănătate*, Chișinău: Corpul Păcii SUA în Republica Moldova, 2001. 111 p.
4. Bursuc B., *Educație pentru sănătate*. Cluj-Napoca, 2005, p. 6-29.
5. Cuznețov L., Apostol Stanică L., *Psihologia sănătății ca domeniu științific de fundamentare a conduitei pro-sănătate în contextul educației pentru sănătate a liceenilor*. Studia Universitatis, Seria Științe ale Educației, USM, 2009, nr.9 (29), p. 101-122.
6. Druguș L., *Economica și Politica Sănătății*. Managementul sănătății. Iași: Ed. Sedcom Libris, 2000. 220 p.
7. Frank K., Murphy R., Nisteanu E., *Pentru un mod de viață mai sănătos*. Chișinău: Corpul Păcii SUA în Republica Moldova, 2001. 298 p.
8. Galieta Minca D., Grigorie M., *Sănătate Publică și Management Sanitar*. Suport de curs destinat învățământului postuniversitar, Ediția a II-a. București: Carol Davila, 2004. 346 p.
9. Zepca V., *ABC-ul Sănătății*. Chișinău-Iași: Poirom, 2003. 58 p.
10. Berger G., *Omul modern și educația sa*. Psihologie și educație. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1973. 101 p.
11. Huberman A. *Cum se produc schimbările în educație*. În: Contribuție la studiul inovației. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1978. p. 5–25.